

Fosen Vind AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 01.09.2016
Vår ref.: 201307849-43
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Morten Henrik Kielland

Fosen Vind DA, Roan kommune, Sør-Trøndelag - godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av Roan vindkraftverk, to trafostasjoner (33/132 kV) samt tilhørende 132kV nettilknytning

Norges vassdrag- og energidirektorat viser til brev datert 24.6.2016 vedlagt miljø-, transport og anleggsplan (MTA) med detaljplan datert 24.6.2016 for Roan vindkraftverk og to trafostasjoner i Einarsdalen og på Haraheia samt 132 kV nettilknytning for vindkraftanlegget.

Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene for detaljplan og MTA gitt i konsesjon datert 22. februar 2016, post 6 og 7. NVE har i tidligere vedtak (datert 29.5.2015) godkjent bygging av adkomstveger fram til plangrensene for vindkraftverket gitt i konsesjonen.

Bakgrunn

Mottatte detaljplaner og MTA omfatter bygging av vindkraftverkene innenfor de to konsesjonsgitte planområdene.

Roan vindkraftverk skal bygges med følgende spesifikasjoner:

- 71 vindturbiner med effekt 3,6 MW, navhøyde 87 m og rotordiameter 117 m.
- Internveger (ca. 55 km) innenfor konsesjonsgitte plangrense. Tidligere vedtatte adkomstveier utgjør ca. 15 km.
- Kranoppstillingsplasser (ca 1,5 daa) ved hver enkelt vindturbin.
- 33 kV kabelanlegg mellom vindturbinene og trafostasjonene inne i planområdet.
- To 33/132kV trafostasjoner i Einarsdalen og på Haraheia med ytelse på hhv 240 og 120 MVA.
- 132 kV luftlinje (ca. 9,5 km) fra trafostasjonen i Einarsdalen via Haraheia til påkobling til regionalnett ved Spanklumpen.
- Driftsbygg i Einarsdalen.
- Nødvendige høyspennings apparatanlegg.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthungsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Løsning for ilandføring av vindturbiner er ikke endelig bestemt, men det er i framlagte plan avsatt et areal på ca. 5 daa for lagring ved kai i Straum. Nødvendig byggesaksbehandling for eventuell oppgradering av kai ved Straum inngår ikke i dette vedtak og forutsettes godkjent av annen myndighet. Alternativ ilandføring ved Monstad kai i Åfjord baseres på eksisterende infrastruktur og krever ikke bygningsmessige tiltak.

Planene viser revidert optimalisert plassering av vindturbiner og foreløpig linjeføring for interne veier fram til hver enkelt turbin. I framlagt plan er det satt av en arealbruksgrense (veikorridor) med bredde 100 m omkring foreløpig senterlinje i veg som grunnlag for videre detaljplanlegging for å gi muligheter for optimal linjeføring for å begrense inngrepene og oppnå optimal tilpasning av veger. Bredden på interne veger blir 5 m med noe breddeutvidelse i krappe svinger og i kryss. Total vegbredde inkludert grøfter vil være ca. 10 m. Eventuelle skjæringer og fyllinger kommer i tillegg.

Ved hver turbin skal det opparbeides kranoppstillingsplass for lagring og montering av vindturbinene. Det opparbeides et gruslagt areal på ca. 1,5 daa ved hver vindturbin.

Fra turbinene legges 33 kV jordkabel fram til trafo. Kabelen graves fortrinnsvis ned i interne veger. Der kabelnettet ikke går helt inn til turbinen vil det bli behov for et kabelskap. Skapene vil bli plassert i terrenget på en måte som begrenser synligheten i landskapet.

I planen er det satt av mulige arealer for massetak og deponier.

I planen inngår bygging av 132 kV kraftlinje mellom trafostasjon i Einarsdalen (Roan vest), trafostasjon på Haraheia (Roan øst) og fra Haraheia til påkopling til regionalnettet (eksisterende kraftlinje mellom Straum og Hofstad). Kraftlinja konsesjonsgitt, men er ikke ferdig detaljprosjektert. Fosen Vind DA og TrønderEnergi Nett AS har søkt om endringer av gjeldende konsesjon for kraftlinjetraséen nordøst i planområdet for å begrense virkningen av kraftlinja for reindrifta. Endringssøknaden er sendt NVE, men er ikke ferdigbehandlet. Endringssøknaden ligger til grunn for mottatt detaljplan/MTA.

Det har vært avholdt møte med reindriftsgruppe nord vedrørende innholdet i MTA-planen og gruppen er gitt anledning til å komme med innspill. Behov for tilpasninger i anleggsperioden vil bli ivaretatt gjennom etablering av gjensidige rutiner for løpende informasjonsutveksling.

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen datert 22.2.2016, post 6 og 7, godkjenner NVE fremlagte detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av Roan vindkraftverk i Roan kommune.

Vårt vedtak forutsetter at fremlagte plan er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen.

Vilkår for godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA):

- Det skal legges frem en oversikt over avstand til bygninger med beregnet støynivå over den anbefalte grenseverdien. I tillegg skal flere av forutsetningene for støyberegningene legges frem. Dette skal omfatte informasjon om kildestøy (herunder om det er benyttet en sikkerhetsmargin) og beregningshøyde ved mottaker. Dersom det er tatt utgangspunkt i kildestøy ved 8 m/s vindhastighet og kildestøynivået er høyere ved vindhastigheter over 8 m/s, skal det vurderes om støynivået vil bli høyere enn beregnet ved bygninger som ligger i vindskygge. Forutsetningene skal godkjennes av NVE før oppsetting av vindturbinene.
- Avbøtende tiltak knyttet til støy skal godkjennes av NVE før oppsetting av vindturbinene.
- Dersom det blir aktuelt å bygge alternative adkomstveier fra Einarsdalen til Nordskjorin og fra Einarsdalen til Haraheia (avmerket som «Mulig veitrasé» på detaljplankartet), må det søkes NVE om dette sammen med en vurdering av eventuelle konsekvenser.

- Konesjonær skal vurdere omfanget av ising og risikoen for iskast i anlegget. En slik vurdering skal oversendes NVE før anlegget settes i drift. Det skal oversendes et forslag til rutiner for varsling i perioder med fare for iskast før anleggsstart. Forslaget skal godkjennes av NVE innen idriftsettelse.
- Endelig avgrensning av arealbruken for internveier og oppstillingsplasser innenfor vedtatt arealbruksgrenser skal sendes NVE før anleggsarbeidene settes i gang
- Det skal framlegges plan for plassering og utforming av kabelskap for NVE før bygging
- Det skal framlegges en beskrivelse av hvordan hensynet til hekkende lom og hubro skal ivaretas før bygging
- Når endelig konsesjon for endringer av 132 kV kraftlinje foreligger skal det sendes inn en detaljplan/MTA for denne til NVE for vurdering
- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Entreprenører skal gjøres kjent med MTA og dette vedtaket.

NVE vil følge opp anlegget med tilsyn med hjemmel i energiloven kap. 10.

Det kan fra NVE bli stilt krav om ytterligere detaljering for hele eller deler av anlegget. Slike planer skal godkjennes av NVE.

Høring av detaljplan/MTA

Detaljplan/MTA ble sendt på begrenset høring 24.6.2016 til Roan kommune, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Mattilsynet, Fosen reinbeitedistrikt og berørte parter dvs. frivillige regionale og lokale organisasjoner som har vært engasjert i saken tidligere. Innen høringsfristen har vi mottatt skriftlige uttalelser fra Mattilsynet (brev datert 1.7.2016) og Fosen Naturvernforening (brev datert 1.8.2016). I tillegg har vi fått et høringssvar pr. mail (datert 24.8.2016) fra Forum for natur og friluftsliv i Trøndelag.

Mange av merknadene fra Fosen Naturvernforening knytta til vurderinger av temaene naturmiljø, landskap, friluftsliv, reindrift og kumulativ effekter er knytta til behandlingen av søknader om konsesjon og søknad om effektendringer. Disse søknadene er ferdig behandlet og det foreligger endelige vedtak. Disse vedtakene gir rammer for behandlingen av detaljplan/MTA..

Merknadene fra Forum for natur og Friluftsliv er av generell karakter som i all hovedsak er innarbeidet i detaljplan/MTA og det styrende dokumentet «*Håndbok for terrenginngrep og landskapstilpasning*».

Mattilsynet vurdering av mottatt planmateriale er at planen synes å ivareta drikkevann og dets nedbørfelt.

Øvrige relevante merknader om endret effekt, støy, ising/iskast og reindrift er kommentert i *NVEs vurderinger* under.

NVEs vurderinger

NVE mener at Fosen Vind DA gjennom arbeidet med MTA for vindkraftverket, kraftledninger og transformatorstasjonen har laget en god plan som ivaretar hensynet til miljø og landskap og sikrer at de negative konsekvensene av tiltaket blir minst mulig innenfor den konsesjonen som er gitt.

Videre detaljplanlegging av anlegget

Terrenginngrep, dvs. valg av veilinjer, utforming av oppstillingsplasser, massetak og deponier vil kunne bli ytterligere justert både i den videre detaljplanleggingen og i byggefasen for å sikre minst mulig inngrep og best mulig tilpasning til terreng. Endelig utforming blir gjort ihht godkjent «*Håndbok for terrenginngrep og landskapstilpasning*» i samarbeid mellom entreprenør, turbinleverandør og utbyggers MTA-koordinator. Vesentlige endringer fra godkjent plan skal framlegges for NVE.

MTA-planens arealbruksgrense er en 100 m brei plankorridor for interne veger. Innenfor denne skal det detaljplanlegges en veg med best mulig linjeføring slik at terrenginngrepene blir minst mulig. Ferdig veg skal ha 5 m brei vegbane og grøfter (totalt 10 m). I tillegg kommer nødvendig bredde for fylling og skjæringer. Videre detaljplanlegging vil avklare yttergrensene (inngrepsgrense/marksikringsgrense jf. kap 6.4) dvs. nødvendig arealbruk innenfor vedtatt plankorridor. NVE vil presisere at ytterligere detaljplanlegging og endelig avgrensing av arealbruken innenfor vedtatt arealbruksgrenser skal sendes NVE før anleggsarbeidene settes i gang.

Til tross for at planen er basert på massebalanse, inneholder den likevel mange mulige uttaksområder. NVE vil understreke behovet for å begrense omfanget av terrenginngrep og planens mål om massebalanse. Dette stiller krav til tett oppfølging av interne MTA-kontrollere ved videre detaljplanlegging og anleggsarbeid. Før eventuelle massetak tas i bruk skal disse detaljeres og godkjennes av NVEs miljøtilsyn.

For øvrig er det viktig i plan- og anleggsfasen å ha særlig fokus på:

- *Drikkevann* (Detaljplan/MTA's kap. 13).
- *Viktige naturtyper/hekkende fugl* (Detaljplan/MTA's kap. 8). I utformingen av vindkraftverket har en unngått å berøre arealer med naturtyper av stor verdi. I tillegg søkes det i anleggstiden å ta hensyn til hekkende fugl av stor verdi. Dette gjelder rovfugl (havørn, kongeørn), ugler og lommer. Innenfor influensområdet for vindkraftverket er det kartlagt hekkelokaliteter for storlom, smålom og hubro. På grunnlag av kartleggingen er det utarbeidet hensynssoner for anleggsarbeid (500 m) og helikopterflygning (1000 m) i hekketiden. Hensynsperiode for hekkende smålom og storlom er fra 1. mai til 30. juni. For hubro er hensynsperioden fra 1. februar til 30. sept. Aktuelle hensynssoner pr 2014 framgår av MTA. Fosen Vind DA har i Detaljplan/MTA satt seg miljømål (kap 2.5) som blant annet er at vindkraftverket skal framstå på en slik måte at det synes at det er tatt miljøhensyn. For å få et best mulig grunnlag for å kunne ta hensyn til utvalgte fuglearter i anleggsperioden planlegger utbygger å gjennomføre supplerende undersøkelser før anleggsarbeidet igangsettes og gjennomføre tiltak med sikte på å minimere forstyrrelsene på eventuelt hekkende fugl i anleggsfasen. NVE slutter seg til at dette er hensiktsmessig og legger til grunn at utbygger oversender NVE en beskrivelse av hvordan hensynet til hekkende fugl skal ivaretas ved gjennomføring av anleggsarbeidet.
- *Istandsetting* (Detaljplan/MTA's kap. 6). Innenfor planområdet er det svært lite vekstmasser. Det blir derfor desto viktigere å ta vare på og forvalte denne ressursen godt. I et landskap med mye bart fjell blir det også en utfordring å finne alternative måter å dempe synligheten av skråninger (sprengstein). Designmanualen (*Håndbok for terrenginngrep og landskapstilpasning*) for vindkraftverket bør suppleres på dette punktet.
- *Informasjon/dialog* med reinbeitedistrikt (Detaljplan/MTA's kap. 12)

Naturmiljø

Vi viser til omtale av fokusområder *Viktige naturtyper/hekkende fugl* over.

Når det gjelder hensyn til fugl er det i den framlagte detaljplan/MTA gjennomført kartlegging og innarbeidet hensyn til hekkende rovfugl og ugler, men dette kartgrunnlaget er unntatt offentlighet.

Turbinstørrelse

Fosen Naturvernforening har flere kommentarer knyttet til endring av turbinstørrelse. NVE vil påpeke at vindturbinenes størrelse er innenfor størrelsesintervallet som ble konsekvensutredet i forbindelse med den opprinnelige søknaden om Roan vindkraftverk. Dette intervallet var på 80-120 meter for navhøyde og 90-120 meter for rotordiameter. I NVE og OEDs vedtak om konsesjon er det dermed lagt til grunn at det kan bygges vindturbiner med en størrelse som tilsvarer det som er presentert i detaljplanen (navhøyde på 87 meter og rotordiameter på 117 meter).

I forbindelse med Fosen Vinds søknad om endret installert effekt av 30.11.2015 utarbeidet Multiconsult en miljøvurdering der konklusjonen er at den optimaliserte løsningen kan medføre små positive virkninger knyttet til temaene landskap, friluftsliv/turisme/reiseliv, reindrift, støy og skyggekast, sammenlignet med det opprinnelige utbyggingsalternativet. Etter Multiconsults vurdering er det ikke vesentlige virkningsendringer for andre temaer. Layouten er ikke endret etter vedtaket om endret installert effekt, og Multiconsults vurdering inngår som en del av detaljplan/MTA. Det generelle spørsmålet om økt turbinstørrelse er vurdert av NVE i vedtak av 23.12.2015 om endret konsesjon og klageoversendelsen av 15.1.2016, og av OED i vedtak av 15.2.2016. NVE mener på dette grunnlag at det ikke er grunn til å vurdere dette på generell basis i behandlingen av detaljplan/MTA. Vi slutter oss som tidligere til utreders vurdering om at de negative virkningene ikke vil bli større som følge av den nye layouten med færre, men større vindturbiner.

Støy

Fosen Naturvernforening etterlyser en ny støyutredning, og skriver at forutsetningene for støyberegningene er hemmelige. NVE vil i den sammenheng påpeke at det er gjennomført nye støyberegninger i forbindelse med detaljplan/MTA. Herunder er det utarbeidet et støykart. Støyberegningene er ikke hemmelige, men NVE savner noe informasjon om beregningene. NVE godkjenner derfor planen under forutsetning av at det legges frem mer informasjon om avstand til nærmeste bygninger og forutsetninger for støyberegningene. Denne informasjonen skal legges frem for NVE før oppsetting av vindturbiner. I tillegg skal det utarbeides forslag til avbøtende tiltak knyttet til støyfølsomme bygninger med et beregnet støynivå som er over den anbefalte grenseverdien. Forslaget skal godkjennes av NVE innen oppsetting av vindturbinene.

NVE kan ikke slutte seg til at lavfrekvent støy gir helseplager som beskrevet i uttalelsen fra Fosen Naturvernforening. Støy i frekvenser fra ca. 50 Hz til 200 Hz kan imidlertid være en viktig del av lydbildet. Dette kan være en av grunnene til at støy fra vindkraftverk kan oppfattes som mer irriterende enn samme støynivå fra enkelte andre kilder. Slike særegenheter ved støy fra vindkraftverk reflekteres gjennom at den anbefalte grenseverdien er strengere enn for andre typer støy, for eksempel veitrafikkstøy. Grenseverdien er satt på grunnlag av en forskningsbasert forutsetning om hvor stor andel av befolkningen som irriteres av vindkraftstøy ved et gitt støynivå.

I Danmark er det en grense for lavfrekvent støy fra vindkraftverk, men ifølge en rapport som ble utarbeidet på oppdrag av Miljødirektoratet ville ikke denne verdien vært begrensende for norske vindkraftverk så lenge grenseverdien på L_{den} 45 dBA overholdes. NVE vil på dette grunnlag ikke kreve nye utredninger knyttet til lavfrekvent støy.

Ising og iskast

Fosen Naturvernforening skriver at de er bekymret for iskast og støy knyttet til ising. Forskning fra Sverige viser at ising i perioder kan føre til økt støynivå. Det er imidlertid begrenset kunnskap om størrelsen på problemet og om hvordan dette kan beregnes. NVE konstaterer at Fosen Vind planlegger å montere avisingsystemer på enkelte vindturbiner med mye ising. Dette kan begrense det eventuelle støyproblemet. Dersom det likevel viser seg at støy knyttet til ising blir et vesentlig problem, vil NVE vurdere å be Fosen Vind om å gjennomføre tiltak. NVE viser for øvrig til konsesjonsvilkåret om vurdering av omfang av ising og risiko for iskast, og om forslag til opplegg for varsling av iskast. NVE skal godkjenne det foreslåtte varslingsopplegget før idriftsettelse.

Reindrift

Etter NVEs vurdering vil den oppdaterte utbyggingsløsningen innebære at virkningene for reindrift kan bli noe redusert sammenlignet med det opprinnelige alternativet. Reduksjonen av antall turbiner betyr at det samlede inngrepet blir mindre. Samtidig er det lite som tilsier at virkningene for reindrift blir økt som følge av større vindturbiner. Støynivået fra de nye vindturbinene er lavere enn fra vindturbinene som opprinnelig var aktuelle, og totalhøyden overstiger ikke 150 meter. Dette betyr at lysmerkingskravene vil være de samme.

Sumvirkninger

Etter NVEs vurdering vil ikke endringen av utbyggingsløsning medføre vesentlige negative virkninger. Denne endringen vil dermed heller ikke innebære et vesentlig bidrag til sumvirkninger av flere vindkraftverk på Fosen.

Nye adkomstveier

I planen er det skissert mulige veitraseer for alternative adkomstveier. De nye adkomstvegene fra Einarsdalen til Nordskjørin og fra trafo Einarsdalen til Haraheia representerer en vesentlig endring fra de konsesjonsgitte traseene for adkomst til planområdene. Dersom det blir aktuelt å bygge disse alternative adkomstveiene (avmerket som «Mulig veitrasé.» på detaljplankartet i vedlegg 2), må det søkes NVE om dette sammen med en vurdering av eventuelle konsekvenser.

132 kV kraftlinjer

Det foreligger en konsesjon for bygging av 132 kV kraftlinje fra vindkraftverket fram til regionalnettet. Fosen Vind DA og områdekonsesjonær (TrønderEnergi AS) har søkt (4.5.2016) om endringer av gitt konsesjon. Ny konsesjon foreligger pr i dag ikke. Detaljplan/MTA for nettanleggene kan følgelig ikke godkjennes før konsesjonsvedtaket foreligger. Dette vedtaket omfatter derfor ikke detaljplan/MTA for kraftlinjen som inngår i konsesjonen.

Naturmangfoldloven

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§8-12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen og konsesjonsvedtak av 22.8.2014 samt i vedtak knyttet til endringer av installert effekt. Den innsendte detaljplan/MTA er innenfor de rammene som er vurdert i konsesjonen. NVE har derfor ikke vurdert

tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 på nytt og viser til vurderingene i konsesjonsbehandlingen.

Ny kunnskap om hekkelokaliteter for fugl (storlom, smålom, hubro, havørn og kongeørn) i 2014 og 2016 har gitt forbedret kunnskap og mulighet for å ta hensyn til disse artene ved detaljplanlegging av og byggingen av kraftverket. Likeledes er det i planen beskrevet utvidete prosedyrer for detaljplanlegging som skal bidra til best mulig terrengtilpasning av anleggene. Under forutsetning av at disse hensynene tas vurderer vi at konsesjonsbehandlingen og den innsendte detaljplan/MTA ivaretar forholdet til naturmangfoldloven §8 og §12.

Annet

NVE vil minne om at konsesjonær skal sende inn spesifikasjoner for elektriske anlegg og digitale kartfiler (Shape/SOSI-filer) for planområdet innen idriftsettelse.

Forholdet til annet lovverk

For anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som har anleggskonsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven (pbl) med unntak av kapittel 2 og 14. Det betyr at det for gjeldende anlegg verken er nødvendig med dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling, jf. pbl §1-3.

Når anlegget er ferdig bygget, skal kommunen få tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg slik at kartdata på enkel måte kan gjøres tilgjengelig, jf. byggesaksforskriften (SAK 10) § 4-3, siste ledd.

NVE minner om at anlegget er underlagt forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen (FOR-2012-12-07-1157). NVE har ikke vurdert om tiltaket tilfredsstillende forskriftens krav.

Før anleggsarbeidet starter er tiltakshaver ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonsjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Advokatfirmaet Brønner & Co DA v/Geir Haugen

Fosen / Fovsen Njaarke reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 6, Nord-Trøndelag v/Terje Haugen

Fosen Naturvernforening

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Mattilsynet

Roan kommune